

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 2 maja 2019 r.

Znak: WK-610/35/4/18/19

Pan
Marcin Bazylak
Prezydent Miasta
Dąbrowa Górnicza

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 14 listopada 2018 r. do dnia 18 stycznia 2019 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Dąbrowa Górnicza**, za okres od 1 stycznia 2012 r. do 18 stycznia 2019 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 7 marca 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

– *W 2015 r. Miasto Dąbrowa Górnicza udzieliło zamówień publicznych w zakresie usług dodatkowego podparcia wraz z wykonaniem towarzyszących robót budowlanych, niezbędnych dla utrzymania bezpieczeństwa pracy konstrukcji wiaduktów drogowych, zlokalizowanych w ciągu:*

- *ul. Ujejskiej nad drogą krajową nr 1 w Dąbrowie Górniczej oraz*
- *alei Józefa Piłsudskiego nad linią kolejową nr 133 Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków w km 3,050*

w których dokonano wyłonienia Wykonawcy z naruszeniem:

➤ *art. 4 pkt 8, art. 32 ust. 2 i 4 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) poprzez udzielenie zamówienia z wyłączeniem przedmiotowym stosowania ustawy, w związku z niedozwolonym podziałem tego zamówienia, w celu obejścia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych – dotyczy wiaduktu drogowego, zlokalizowanego przy ul. Ujejskiej nad drogą krajową nr 1 w Dąbrowie Górniczej.*

Miasto Dąbrowa Górnicza udzieliło w 2015 r. z wyłączeniem przedmiotowym stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, o którym mowa w art. 4 pkt 8 ww. ustawy następujące po sobie zamówienia na usługi:

- wynajmu konstrukcji wsporczej dla podparcia ww. wiaduktu drogowego oraz bieżącej kontroli stanu technicznego podparcia - na podstawie umowy Nr ZP.WKD.271.5.1276 z dnia 17 lipca 2015 r. wraz z Aneksem nr 1 z dnia 20.10.2015 r. do ww. umowy, na okres od 20 lipca 2015 r. do 27 października 2015 r., za wynagrodzeniem Wykonawcy w wysokości: 126.666,67 zł netto / 155.800,00 zł brutto;
- montażu elementów rusztowań podpierających, dzierżawę elementów rusztowań oraz bieżącą kontrolę stanu technicznego podparcia ww. wiaduktu – na podstawie umowy Nr ZP.WKD.271.5.1802.2015 z dnia 28.10.2015 r., na okres od 28 października 2015 r. do 30 listopada 2015 r., za wynagrodzeniem Wykonawcy w wysokości: 45.000,00 zł netto / 55.350,00 zł brutto.

W wyniku powyższego, Zamawiający dopuścił się niedozwolonego podziału zamówienia w celu obejścia przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, poprzez ustalenie jego wartości indywidualnie, tj. w stosunku tylko do poszczególnych jego części, a w konsekwencji w sposób nieuprawniony zakwalifikował udzielone zamówienie w tym zakresie, jako podlegające wyłączeniu ze stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych ze względu na to, że ich wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro.

Zamawiający w tym przypadku był zobowiązany do przeprowadzenia procedury udzielenia zamówienia publicznego w podstawowym trybie udzielania zamówienia publicznego (tj. w wyniku przetargu nieograniczonego lub przetargu ograniczonego), gdyż łączna wartość tych tożsamyh usług wynosiła 171.666,67 zł netto – a zatem przekraczała równowartość kwoty 30 000 euro (tj. 126.747 zł netto).

Zlecane w krótkim odstępie czasu ww. usługi spowodowało ziszczenie się kryterium tożsamości przedmiotowej i podmiotowej. Usługi te były względem siebie tożsame, czyli odpowiadające sobie, o dalece występującym podobieństwie. Ponadto w planie finansowym Urzędu na 2015 r. zabezpieczone zostały na ten cel środki finansowe w dziale: 600; rozdziale: 60016 / 60015 § 4300 w łącznej wysokości 211.150,00 zł. Tym samym należy uznać, że została tutaj spełniona także przesłanka tożsamości czasowej udzielenia tychże zamówień.

Zamawiający powinien był także przewidzieć konieczność udzielenia zamówienia na świadczenie ww. usług na wiadukcie drogowym, zlokalizowanym przy ul. Ujejskiej nad drogą krajową nr 1 w Dąbrowie Górniczej w znanej mu perspektywie czasowej. Podparcie dodatkowe tego wiaduktu było bowiem realizowane w sposób ciągły, nieprzerwany od 2013 r. na podstawie umowy o podwykonawstwo Nr ZP/002/PW/2013 z dnia 21.10.2013 r. zawartej z Wykonawcą Generalnym. Umowa nr ZP.WKD.272.44.2012 z dnia 20 lipca 2012 r., zawarta pomiędzy Miastem Dąbrowa Górnicza, a ww. Wykonawcą Generalnym – w ramach której podzlecono ww. usługi – wygasła z dniem 19 lipca 2015 r. Zgodnie z jej zapisami, podwykonawca po zakończeniu realizacji niniejszej umowy był zobowiązany na mocy umowy o podwykonawstwo do „demontażu konstrukcji podparcia”.

Ponadto Zamawiający wnikliwie analizował działania podejmowane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w zakresie „Przebudowy Drogi Krajowej nr 1 do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Podwarpie – Dąbrowa Górnicza”, na potrzeby której miał zostać przejęty ww. wiadukt. Jednak w tym czasie nie było wiadomym kiedy konkretnie i w jakim zakresie zadanie to będzie realizowane. Natomiast na Zamawiającym ciążył obowiązek realizacji ww. usług do czasu kompleksowej przebudowy tego wiaduktu.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponoszą: p. Paweł Gocyla – były II Zastępca Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza oraz Naczelnik Wydziału Naczelnika Wydziału Komunikacji i Drogownictwa w Urzędzie Miejskim w Dąbrowie Górniczej, którzy działając w imieniu Gminy Miejskiej Dąbrowa Górnicza podpisali nw. umowy w sprawie zamówienia publicznego:

- nr ZP.WKD.271.5.1276 z dnia 17 lipca 2015 r. wraz z Anekssem nr 1 z dnia 20 października 2015 r. oraz
- nr ZP.WKD.271.5.1802.2015 z dnia 28 października 2015 r.

➤ art. 62 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 10 ust. 1 ww. ustawy, poprzez udzielenie zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia, pomimo braku zaistnienia przesłanek ustawowych do zastosowania tego niekonkurencyjnego trybu udzielenia zamówienia publicznego – dotyczy wiaduktu drogowego, zlokalizowanego przy alei Józefa Piłsudskiego nad linią kolejową nr 133 Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków w km 3,050.

Zamawiający powołując się na przesłankę zastosowania trybu negocjacji bez ogłoszenia, określoną w art. 62 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, powinien wykazać, iż mimo zachowania należytej staranności nie mógł obiektywnie przewidzieć wystąpienia wyjątkowej sytuacji, powodującej konieczność pilnej realizacji zamówienia. Dodatkową przesłanką udzielenia zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia jest obiektywna niemożność zachowania terminów określonych dla trybów konkurencyjnych.

W opisywanym przypadku, jako przyczynę „pilnej potrzeby udzielenia zamówienia”, Zamawiający wskazał decyzję Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego nr 106/15 z dnia 23 lipca 2015 r. (doręczonej do Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej w dniu 28 lipca 2015 r.). W wyniku tej decyzji został nałożony na Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza, jako zarządcy obiektu, obowiązek usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego wiaduktu drogowego w ciągu alei Józefa Piłsudskiego nad linią kolejową nr 133 Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków w km 3,050 w zakresie wskazanym w tej decyzji - w terminach: do 30 września 2015 r., do 31 grudnia 2015 r., do 30 czerwca 2016 r.

Zamawiający nie skorzystał ze swojego prawa i nie wniósł w wymaganym [14 dniowym] terminie odwołania od ww. decyzji. Mając na uwadze, że ww. decyzja została doręczona do Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej w dniu 28 lipca 2015 r., należało przyjąć, że obowiązek usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego tego obiektu w sposób zgodny z ww. decyzją został usankcjonowany w dniu 12 sierpnia 2015 r.

Zamawiający dysponował gotowym opisem niniejszego zadania budowlanego w postaci programu funkcjonalno – użytkowego we wrześniu 2015 r. Natomiast wszczęcie niniejszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie negocjacji bez ogłoszenia nastąpiło dopiero w dniu 21 października 2015 r. czyli już po upływie pierwszego z terminów usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego wiaduktu drogowego, które zostały określone w pkt 1,2,3,4,5 decyzji Śl. WINB nr 106/15.

Zamawiający zamiast podjąć działania w celu jak najszybszego wyłonienia Wykonawcy w tym zakresie – ze względu na „pilną potrzebę udzielenia niniejszego zamówienia” – wnioskował do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o zmianę terminu usunięcia nieprawidłowości określonych w pkt 1, 2, 3, 4, 5 decyzji Śl. WINB nr 106/15 określonego jako „do dnia 30 września 2015 r.”.

Pierwszy pisemny wniosek w tym zakresie został doręczony Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego dopiero w dniu 29 września 2015 r., czyli w przeddzień upływu terminu usunięcia ww. nieprawidłowości stanu technicznego wiaduktu drogowego. Ponadto w dniu 30 października 2015 r. czyli miesiąc po upływie ostatecznego terminu usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego wiaduktu

drogowego, Zamawiający ponownie wystąpił do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o zmianę terminu usunięcia nieprawidłowości określonych w pkt 1,2,3,4,5 decyzji Śl. WINB nr 106/15 z dnia 23 lipca 2015 r. (w tym wykonanie dodatkowego podparcia podpory pośredniej, w celu całkowitego jej odciążenia).

W ww. piśmie, Zamawiający wskazał, że: „(...) na podstawie przeprowadzonej w dniu 28 października 2015 r. oceny technicznej przedmiotowych obiektów, Pracownia Projektowa PROBUD z Gliwic biorąc pod uwagę stan faktyczny obiektu oraz wprowadzone przez Zarządcę drogi zmiany organizacji ruchu stwierdziła, że możliwe jest bezpieczne korzystanie z wiaduktu do dnia 14 grudnia 2015 r.”

Jednakże Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego nie dokonał zmiany terminów usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego wiaduktu drogowego w ciągu alei Józefa Piłsudskiego nad linią kolejową nr 133 Dąbrowa Górnicza Ząbkowice – Kraków w km 3,050, które zostały wyznaczone w decyzji nr 106/15 z dnia 23.07.2015 r.

Zamawiający w trybie negocjacji bez ogłoszenia, wyłonił Wykonawcę tych robót budowlanych i zawarł w tym zakresie umowę w sprawie zamówienia publicznego nr ZP.WKD.272.70.2015 z dnia 5 listopada 2015 r. Zgodnie z postanowieniem § 3 ust. 1 przedmiotowej umowy, termin usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego wiaduktu drogowego określono jako: „40 dni kalendarzowych od daty zawarcia umowy, ale nie dłużej niż 45 dni od daty zawarcia umowy”, czyli do 20 grudnia 2015 r.

Tym samym, jeżeli termin usunięcia nieprawidłowości stanu technicznego tego obiektu określony przez Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego do dnia 30 września 2015 r. nie był dla Zamawiającego wiążący to powoływanie się w uzasadnieniu faktycznym trybu negocjacji bez ogłoszenia na „pilną potrzebę udzielenia zamówienia” było nieuzasadnione.

Ponadto, w opisywanym przypadku nie zachodziła także inna okoliczność, uzasadniająca zastosowanie trybu negocjacji bez ogłoszenia, tj. obiektywna niemożność zachowania terminów określonych dla trybów wszczynanych ogłoszeniem.

Otóż sam Zamawiający w piśmie z dnia 18 września 2015 r. podnosił, że ewentualne przesunięcie przez Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego terminu usunięcia nieprawidłowości określonych w pkt 1,2,3,4,5 decyzji nr 106/15 z dnia 23 lipca 2015 r. - „do dnia 30.10.2015 r.” pozwoli na „wyłonienie wykonawcy robót w ramach postępowania przetargowego w trybie zamówień publicznych”.

Jeżeli zatem Zamawiający dysponował gotowym opisem niniejszego zadania budowlanego w postaci programu funkcjonalno – użytkowego już w miesiącu wrześniu 2015 r. natomiast termin wykonania robót określonych w decyzji nr 106/15 z dnia 23 lipca 2015 r. w pkt 1,2,3,4,5 obiektywnie mógł zostać określony: „do dnia 20 grudnia 2015 r. to należy uznać, że Zamawiający dysponował niezbędnym czasem określonym dla przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem.

Zamawiający mógł zachować terminy określone np. dla przetargu nieograniczonego na roboty budowlane o wartości poniżej progu unijnego, gdyż minimalny termin składania ofert w tym przypadku wynosi tylko 14 dni, od zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu, natomiast okres zawieszający zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego, wynosiłby w tym przypadku 5 dni, od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty (Zamawiający mógłby zawrzeć umowę przed upływem tego terminu, jeżeli zostałaby złożona tylko jedna oferta). Tym samym, należy uznać, że Zamawiający miałby wystarczająco dużo czasu na czynności związane z oceną i badaniem ofert złożonych w przetargu nieograniczonym.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi p. Zbigniew Podraza – były Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza, który zawarł umowę w sprawie zamówienia publicznego nr ZP.WKD.272.70.2015 z dnia 5 listopada 2015 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad Pracownikami Wydziału Komunikacji i Drogownictwa oraz Biura Koordynacji Zamówień Publicznych i Opini Prawnych w zakresie:

- ustalania wartości częściowych zamówień z należytą starannością, stosownie do przepisów art. 32 ust. 1, 2 i 4 w zw. z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.),
 - merytorycznej oceny zaistnienia ustawowych przesłanek, dotyczących niekonkurencyjnego trybu udzielenie zamówienia negocjacji bez ogłoszenia, stosownie do art. 62 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 10 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1 i 3 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych,
- mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2015-2019 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające w zakresie wykazywanych przez podatników danych w deklaracjach na podatek od nieruchomości. Organ podatkowy nie wzywał podatnika do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych.*

Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Powyższe dotyczyło:

➤ *podatnika o nr ewidencyjnym 166, będącym samorządowym zakładem budżetowym, który w latach 2015- 2018 nieprawidłowo deklarował powierzchnie budynków jako związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych korzystając z preferencyjnej stawki dla powierzchni użytkowej tych budynków, ponieważ preferencyjną stawką zostały objęte m.in. wynajmowane przez podatnika nieruchomości spółce jawnej – 275,52 m² i pustostany (1.451,88 m²). Ponadto podatnik nie opodatkował podatkiem od nieruchomości 281,52 m² części wspólnych budynku (korytarze, w.c.).*

Dla opodatkowania budynków lub ich części „preferencyjną” stawką podatku od nieruchomości przewidzianą w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, niezbędnym jest ustalenie, że przedmioty te są związane (pozostają w związku) z prowadzeniem działalności leczniczej w zakresie świadczeń zdrowotnych i są zajęte przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych. Co istotne, użyty w tym przepisie zwrot „zajętych” odnosi się wyłącznie do podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, a budynki lub ich części muszą jedynie pozostawać w związku z działalnością leczniczą. Przy czym adresatem przepisu, w obydwu jego częściach, jest ten

sam podmiot. Dlatego też należy przyjąć, że pomieszczenia związane z działalnością leczniczą nie mogą być wykorzystywane na inne cele niż udzielanie świadczeń zdrowotnych, np. cele działalności komercyjnej czy też cele osobiste podatnika.

Natomiast, zgodnie z danymi ogólnodostępnymi na stronie internetowej podatnika (podmiotu wykorzystującego budynki), w budynkach tych była prowadzona, oprócz działalności leczniczej, związanej z udzielaniem ambulatoryjnych usług rehabilitacyjnych, porad lekarskich w ramach poradni specjalistycznych, również działalność gospodarcza niezwiązana z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, podstawę opodatkowania dla budynków lub ich części stanowi powierzchnia użytkowa. W myśl art. 1a pkt 5 ww. ustawy, powierzchnia użytkowa to powierzchnia mierzona po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych, a za kondygnację uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe.

Dopiero w trakcie kontroli organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień. Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami podatnika, podjęto działania w celu zweryfikowania prawidłowości naliczenia podatku od nieruchomości od powierzchni lokali związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym m.in. dokonano analizy powierzchni poszczególnych lokali w budynkach NZOZ z uwzględnieniem przypisanych do nich stawek podatku od nieruchomości. Podatnik wyjaśnił również, że trwają prace nad przygotowaniem korekt deklaracji podatku od nieruchomości, jednak długi okres weryfikowanych danych, tj. od stycznia 2015 r. do grudnia 2018 r. oraz sprawdzanie danych w kontekście zmiany kontrahentów, jak również zmiany powierzchni poszczególnych lokali w tym okresie jest pracochłonne i wymaga dłuższego czasu.

➤ *podatnika prowadzącego działalność gospodarczą o nr ewidencyjnym 1072, który w latach 2017 – 2019 w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości nie wykazał wartości budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zgodnie z wydaną podatnikowi decyzją nr 114/2016 Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego - pozwolenie na użytkowanie nieruchomości z dnia 27 lipca 2016 r., dotyczyło obiektu budowlanego obejmującego: budynek hotelowy, przewiązkę podziemną, wiaty na gromadzenie odpadków stałych, stację trafo, mury oporowe, zjazd publiczny drogi wewnętrznej, miejsca postojowe dla samochodów osobowych, chodnika i dojścia pieszego, elementów reklamowych, infrastruktury technicznej wraz z przebudową i zabezpieczeniami istniejących elementów uzbrojenia terenu.*

W trakcie kontroli, 4 grudnia 2018 r. wezwano podatnika do złożenia wyjaśnień w sprawie braku deklarowania do opodatkowania budowli. Podatnik zwrócił się o prolongatę wyznaczonego terminu do 17 stycznia 2019 r. Stosownie do udzielonych pracownikowi Referatu Wymiaru Podatków ustnych wyjaśnień podatnika, wstępna analiza wykazanych do opodatkowania powierzchni budynków i gruntów wykazała, że nieprawidłowo wprowadzono do ewidencji środków trwałych budynek łącznie z przylegającym parkingiem i ogrodzeniem w jednej wartości. Tym samym brak było możliwości określenia wartości budowli i złożenia stosownej korekty bez korekty zapisów w ewidencji podatnika w wyznaczonym przez organ terminie.

➤ *podatnika o nr ewidencyjnym 1173, prowadzącego działalność gospodarczą związaną z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, który w złożonych deklaracjach podatkowych w latach 2016-2019 nie wykazał wartości budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.*

Zgodnie z ogólnodostępną stroną internetową podatnika, na nieruchomości pozostającej we władaniu podatnika znajduje się parking do wyłącznej dyspozycji korzystających z usług podmiotu składającego deklarację.

Podatnik posiadający nieruchomości gruntowe zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, na których znajdują się budowle, ma obowiązek wykazania ich wartości jako podstawy opodatkowania. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają m.in.: budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

W trakcie kontroli, 5 grudnia 2018 r. wezwano podatnika do złożenia wyjaśnień w sprawie braku deklarowania do opodatkowania budowli. Zgodnie z wyjaśnieniami, podatnik 27 grudnia 2018 r. złożył do Urzędu korekty deklaracji, w których wykazał do opodatkowania budowle o wartości 55.579,00 zł oraz dokonał zapłaty podatku wynikającego z korekt w wysokości 5.556,00 zł.

➤ podatnika o nr ewidencyjnym 209, który złożył w styczniu 2018 r. deklarację w sprawie podatku od nieruchomości na 2018 r. (DN-1). W załączniku do ww. deklaracji dotyczącym danych o zwolnieniach podatkowych w podatku od nieruchomości (ZN – 1/B) wykazał jako zwolnione: powierzchnię użytkową budynków i wartość budowli na podstawie art. 7 ust.1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, natomiast nie wykazał gruntów jako zwolnionych z podatku od nieruchomości. Stosownie do wskazanego przepisu, zwalnia się od podatku od nieruchomości: grunty, budynki i budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, która:

- a) jest udostępniana przewoźnikom kolejowym, lub
- b) jest wykorzystywana do przewozu osób, lub
- c) tworzy linie kolejowe o szerokości torów większej niż 1435 mm.

W wykazie środków trwałych załączonym do deklaracji na rok podatkowy 2018 podatnik wykazał drogę i plac, teren dzierżawiony firmie, jako budowle podlegające opodatkowaniu.

Zgodnie z udzieloną kontrolującym informacją, infrastruktura ta została wydzielona zewnętrznej spółce z o.o. Zgodnie z ogólnodostępną stroną internetową spółki, przedmiotem jej działalności są usługi transportowe zarówno w zakresie transportu kolejowego jak i drogowego pozwalającego przetransportować pojazdy z fabryk lub dużych placów przeładunkowych bezpośrednio do dilerów. Spółka dysponuje magazynem składowym, utwardzoną nawierzchnią trzema torami kolejowymi zaopatrzonymi w rampy zjazdowe z możliwością przyjęcia jednocześnie trzech składów całopociągowych.

W myśl art.4 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2117 z późn. zm.), infrastruktura kolejowa to elementy określone w załączniku nr 1 do tej ustawy, zgodnie z którym, w skład infrastruktury kolejowej wchodzi elementy, pod warunkiem że tworzą część linii kolejowej, bocznicy kolejowej lub innej drogi kolejowej, lub są przeznaczone do zarządzania nimi, obsługi przewozu osób lub rzeczy, lub ich utrzymania: m.in. rampy towarowe, w tym w terminalach towarowych, wraz z drogami dowozu i odwozu towarów do dróg publicznych.

W wykazie środków trwałych załączonym przez ww. podatnika do deklaracji na 2018 r. oraz danych o zwolnieniach podatkowych w podatku od nieruchomości jako zwolnione od podatku od nieruchomości, podatnik wykazał m.in. budynki stacji transformatorowo – rozdzielczej, budynki stacji transformatorowych, budynek stacji trafo, budynek nastawni oraz budowle, a nie wykazał gruntów.

W załączniku nr 1 do ustawy o transporcie kolejowym, jako elementy infrastruktury kolejowej wymieniono m.in. urządzenia przetwarzania i rozdziału energii elektrycznej na potrzeby zasilania trakcyjnego: podstacje, kable zasilające pomiędzy podstacjami i przewodami jezdnymi, sieć trakcyjną wraz z konstrukcjami wsporczymi, trzecią szynę z konstrukcjami wsporczymi oraz grunty, oznaczone jako działki ewidencyjne, na których znajdują się elementy infrastruktury.

W wykazie środków trwałych podatnik również wykazał jako podlegające opodatkowaniu ogrodzenia oraz drogę do punktu kontrolnego.

W załączniku nr 1 do ustawy o transporcie kolejowym, jako elementy infrastruktury kolejowej wymieniono: m.in. drogi technologiczne i przejścia wzdłuż torów, mury ogrodzające, żywopłoty, ogrodzenia, pasy przeciwpożarowe, zasłony odśnieżne.

Ponadto w załączniku sporządzonym przez podatnika do danych o zwolnieniach podatkowych w podatku od nieruchomości, ujęto budynek przychodni o powierzchni 252 m², budynek służby zdrowia o powierzchni 286,64 m², przedszkole Strzemieszyce o powierzchni 60,41m² – opodatkowane jak dla działalności gospodarczej.

Organ podatkowy nie prowadził działań w celu weryfikacji prawidłowości deklarowania przez podatnika ww. danych, w tym prawidłowości udzielonego podatnikowi zwolnienia.

Zgodnie z wyjaśnieniami, pismem z dnia 12 grudnia 2018 r. wezwano podatnika do złożenia wyjaśnień w powyższym zakresie. Podatnik zwrócił się z pisemnym wnioskiem o prolongatę wyznaczonego przez organ podatkowy terminu w związku z nieobecnością pracownika odpowiadającego za przygotowanie deklaracji DN-1 spowodowanej chorobą.

➤ *podatnika o nr ewidencyjnym 1380, który w deklaracjach podatkowych na rok 2017 oraz na rok 2018 w danych o zwolnieniach podatkowych wykazał jako zwolnione budynki lub ich części o powierzchni 12.769 m² na podstawie art.7 ust.1 pkt 13 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zgodnie ze wskazanym przepisem, zwalnia się od podatku od nieruchomości, budynki zajęte przez grupę producentów rolnych wpisaną do rejestru tych grup, wykorzystywane wyłącznie na prowadzenie działalności w zakresie sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy lub w zakresie określonym w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2000 r. poz. 983 z późn.zm.), zgodnie z jej aktem założycielskim.*

Podatnik w powyższych deklaracjach podatkowych na lata 2017 - 2018 nie wykazał gruntów do opodatkowania. W załączniku do deklaracji „dane o nieruchomościach” podano, iż budynki położone są na działce o powierzchni 115.352 m². Identyfikacja budynku – powierzchnia użytkowa 12.769 m², funkcja /przeznaczenie/-hale produkcyjne oraz budynki pomocnicze. Na deklaracjach podatkowych na rok 2017 oraz na rok 2018, które wpłynęły odpowiednio 1 lutego 2017 r., 29 stycznia 2018 r. do Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej, brak było adnotacji organu podatkowego, w tym: daty i podpisu osoby przyjmującej formularz.

Stosownie do art. 272 pkt 1 i 2 Ordynacji podatkowej, organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu: 1) sprawdzenie terminowości: a) składania deklaracji, b) wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów; 2) stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów wymienionych w art. 272 pkt 1 tej ustawy.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w celu weryfikacji zasadności zastosowania zwolnienia podatkowego podjęto następujące czynności: wezwaniem z dnia 6 grudnia 2018 r., zobowiązano podatnika do przedłożenia organowi podatkowemu zestawienia budynków znajdujących się na działce, postanowieniem z dnia 8 stycznia 2019 r. wszczęto postępowanie podatkowe w celu określenia podatnikowi wysokości zobowiązania za 2018 r. w drodze decyzji. W dniu 16 stycznia 2019 r. wydane zostało postanowienie w sprawie przeprowadzenia oględzin w celu ustalenia składników opodatkowania (w tym budowli) oraz sposobu ich wykorzystania. Termin oględzin został wyznaczony na 21 lutego 2019 r.

Zgodnie z kolejnymi pisemnymi wyjaśnieniami Kierownika Referatu Wymiaru Podatków, które wpłynęły 7 marca 2019 r., do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, trwają obecnie czynności weryfikacyjne złożonych przez podatnika korekt deklaracji za lata: 2016, 2017, 2018 wraz z załącznikiem o zwolnieniach, w których wykazana została powierzchnia 453 m² jako zwolniona na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 13 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a pow. 15.441 m² jako objęta zwolnieniem na podstawie artykułu 7 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, zgodnie z którym, zwalnia się od podatku od nieruchomości, budynki gospodarcze lub ich części: a) służące działalności leśnej lub rybackiej, b) położone na gruntach gospodarstw rolnych, służące wyłącznie działalności rolniczej, c) zajęte na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej.

➤ *podatnika o nr ewidencyjnym 1278, który nie wykazał w deklaracjach podatkowych w latach 2017 -2018 do opodatkowania budowli związanych z działalnością gospodarczą, w postaci zbiornika - instalacji argonowej, urządzenia generatora prądotwórczego na zewnątrz oraz urządzenia odpylającego DSI. W załączniku do deklaracji na rok podatkowy 2018, w wykazie środków trwałych podatnik wykazał m.in. fundamenty pod stację argonu, fundamenty generatora prądotwórczego na zewnątrz, fundamenty pod urządzenie odpylające DSI.*

W dniu 6 grudnia 2018 r. organ podatkowy wezwał podatnika do opodatkowania budowli związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej, zbiornika – instalacji argonowej lub do złożenia wyjaśnień w tym zakresie. Zgodnie z wyjaśnieniem, instalacja argonowa zainstalowana na zadeklarowanym do opodatkowania fundamencie stanowi przedmiot dzierżawy od spółki z o.o. Dzierżawca nie figuruje w ewidencji podatkowej, został wezwany do złożenia wyjaśnień w zakresie niezłożenia deklaracji DN-1 dotyczącej opodatkowania budowli, których jest właścicielem. Organ podatkowy 14 stycznia 2019 r. ponownie wezwał podatnika o nr ewidencyjnym 1278 do złożenia wyjaśnień w zakresie braku opodatkowania urządzenia generatora prądotwórczego na zewnątrz oraz urządzenia odpylającego DSI.

Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u ww. podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie ze wskazanym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. Zgodnie z art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

➤ podatnika o numerze ewidencyjnym 35, który w złożonych deklaracjach na podatek od nieruchomości na rok 2016 r. oraz na rok 2017 wykazał do opodatkowania nieruchomości, które podlegały zwolnieniu z podatku od nieruchomości na mocy Uchwały Nr XX/304/07 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości. Stosownie do zapisów tej uchwały, zwolniono z podatku od nieruchomości grunty, budynki lub ich części stanowiące własność lub będące w posiadaniu miejskich instytucji kultury, których gmina jest organizatorem, za wyjątkiem gruntów, budynków lub ich części oraz budowli związanych z działalnością gospodarczą. Podatnik ten zawarł w październiku i listopadzie 2016 r. 6 umów najmu lokalu użytkowego z Miejską Biblioteką Publiczną w Dąbrowie Górniczej, która zgodnie z powyższą uchwałą była zwolniona z podatku od nieruchomości, na wynajem lokali użytkowych z przeznaczeniem na filie biblioteki publicznej, na okres od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2019 r.

Podatnik ten w 2017 r. zwrócił się do Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej z wnioskiem o wydanie pisemnej interpretacji indywidualnej w zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego w sprawie opodatkowania podatkiem od nieruchomości lokali wynajmowanych przez niego dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Dąbrowie Górniczej. Podatnik, po otrzymaniu od organu podatkowego pisemnej interpretacji co do zwolnienia części posiadanych powierzchni wynajętych na podstawie umów zawartych z Miejską Biblioteką Publiczną dokonał 12 lipca 2017 r. korekty deklaracji na rok 2017, natomiast nie skorygował deklaracji na rok 2016. Organ podatkowy nie wezwał podatnika do złożenia takiej korekty. Zgodnie z art. 274 a § 1 Ordynacji podatkowej, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

Stosownie do art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, osoby prawne, są obowiązane odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3 tej ustawy, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia.

➤ podatników o numerach ewidencyjnych 1424 i 746, którzy w złożonych deklaracjach na rok 2018 wykazali nieruchomości zajęte na prowadzenie żłobka jako zwolnione z podatku od nieruchomości na podstawie uchwały Nr XX/304/07 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej z dnia 28 listopada 2007 r. pomimo, że od 1 stycznia 2018 r. nieruchomości zajęte na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego podlegają zwolnieniu ustawowemu na mocy art. 7 ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.).

Zgodnie z przytoczonym przepisem, od podatku od nieruchomości zwalnia się również, żłobki i kluby dziecięce oraz prowadzące je podmioty, w zakresie nieruchomości zajętych na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego.

W dniu 3 grudnia 2018 r. ww. podatnicy złożyli korekty deklaracji na rok 2018 r., w danych o zwolnieniach w podatku od nieruchomości, w załączniku ZN-1/B wykazano powierzchnię zajętą na prowadzenie żłobka jako zwolnioną na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Zadania związane z weryfikacją i przypisem podatku od nieruchomości na podstawie deklaracji składanych przez podatników należały do pracowników Referatu Wymiaru Podatków. Nadzór w tym zakresie do sierpnia 2017 r. sprawował Naczelnik Wydziału Wymiaru, Ewidencji i Egzekucji Podatków, a od września 2017 r. nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Wymiaru Podatków w Wydziale Wymiaru, Ewidencji i Egzekucji Podatków.

Wniosek nr 2

Ponownie przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości oraz udzielonych zwolnień w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania podatników o nr ewidencyjnych 166, 1072, 209, 1278, 1380, mając na uwadze wymogi art. 21, art. 272 pkt 2, 3, art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.) oraz wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć wobec ww. podatników postępowanie podatkowe w trybie art. 165 ustawy Ordynacja podatkowa w celu ustalenia prawidłowego wymiaru.

Wniosek nr 3

Wezwać podatnika o nr ewidencyjnym 35 do złożenia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2016 r., stosownie do art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Wymiaru Podatków w Wydziale Wymiaru, Ewidencji i Egzekucji Podatków w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 2, 3, art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.) w związku wymogami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie wynagrodzeń:

- *W latach 2015 - 2018 pracownikom Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej przyznawano nagrody z Funduszu Nagród na podstawie zbiorczych zestawień przyznanych nagród z pominięciem indywidualnych pisemnych zawiadomień dla pracowników o przyznaniu nagrody wraz ze wskazaniem uzasadnienia podstaw ich przyznania. Powyższym naruszono art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 z późn. zm.), zgodnie z którym odpis zawiadomienia o przyznaniu nagrody lub wyróżnienia składa się do akt osobowych pracownika. Powyższe stwierdzono na podstawie zbiorczych zestawień pracowników, którym przyznano nagrody za I kw. 2015 r., I kw. 2016 r., I kw. 2017 r. i I kw. 2018 r. zatwierdzonych przez p. Zbigniewa Podrazę – byłego Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza.*

Zgodnie z zakresem czynności z dnia 5 kwietnia 2013 r. koordynacja prac związanych z prowadzeniem spraw pracowniczych pracowników Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej, wynikających z ustawy o pracownikach samorządowych i Kodeksu Pracy należała do Naczelnika Wydziału Kadr i Szkoleń. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Iwona Bednarska – Sekretarz Miasta Dąbrowa Górnicza.

Wniosek nr 5

Zapewnić prawidłową formę przyznawania nagród pracownikom Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej, stosownie do art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917 z późn. zm.) oraz mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2016 wypłacono nagrody jubileuszowe dla czterech pracowników Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej przed nabyciem prawa do tej nagrody. Powyższe było niezgodne z postanowieniami § 8 ust. 1 i ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1786 z późn. zm.), stosownie do których pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody. Nagrodę jubileuszową wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody. Aktualnie powyższe zostało uregulowane w § 8 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

- *p. Henryka Zaguły – byłego I Zastępcy Prezydenta Miasta, który nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy w dniu 4 kwietnia 2015 r., natomiast wypłaty nagrody dokonano w dniu 3 kwietnia 2015 r.;*
- *p. Iwony Bednarskiej – Sekretarza Miasta, która nabyła prawo do nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy w dniu 31 lipca 2016 r., natomiast wypłaty nagrody dokonano w dniu 29 lipca 2016 r.;*
- *Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, który nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 20 lat pracy w dniu 1 listopada 2014 r., natomiast wypłaty nagrody dokonano w dniu 31 października 2014 r.;*
- *byłego Kierownika Referatu Wydziału Oświaty (obecnie Naczelnika Wydziału Oświaty), który nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 30 lat pracy w dniu 18 października 2015 r., natomiast wypłaty nagrody dokonano w dniu 16 października 2015 r.*

Sporządzanie pism określających dane pracownika wraz z terminem nabycia prawa do nagrody jubileuszowej należało do obowiązków pracowników Wydziału Kadr i Szkoleń.

Listy płac dla ww. pracowników zostały sporządzone przez ówczesnego Inspektora a obecnie Głównego specjalistę w Wydziale Księgowo-Budżetowym – Referat Rachunkowości Jednostki, a ponadto:

Lista płac dla p. Henryka Zaguły – byłego I Zastępcy Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza została sprawdzona pod względem merytorycznym przez p. Iwonę Bednarską – Sekretarza Miasta i zatwierdzona do wypłaty p. Iwonę Krupę – byłego III Zastępcę Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza.

Lista płac dla p. Iwony Bednarskiej – Sekretarza Miasta została sprawdzona pod względem merytorycznym przez Naczelnika Wydziału Kadr i Szkoleń i zatwierdzona do wypłaty przez p. Zbigniewa Podrazę – byłego Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza.

Lista płac dla Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej została sprawdzona pod względem merytorycznym przez Naczelnika Wydziału Kadr i Szkoleń i zatwierdzona do wypłaty p. Zbigniewa Podrazę – byłego Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza.

Lista płac dla byłego Kierownika Referatu Wydziału Oświaty (obecnie Naczelnika Wydziału Oświaty) została sprawdzona pod względem merytorycznym przez Naczelnika Wydziału Kadr i Szkoleń i zatwierdzona do wypłaty przez p. Pawła Gocylę – byłego II Zastępcę Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza.

Wniosek nr 6

Zapewnić prawidłowe wypłacanie nagród jubileuszowych dla pracowników Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej stosownie do wymogów § 8 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z najmu mienia komunalnego oraz mienia Skarbu Państwa:

- *W latach od 2014 r. do 31 października 2017 r. nie podejmowano czynności w celu egzekwowania od prowadzących działalność gospodarczą najemców nieruchomości stanowiących własność gminy oraz nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu najmu, zwrotu równowartości kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, zgodnie z art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013 poz. 403 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

➤ *najemców mienia komunalnego o numerach kart kontowych:*

- *1015352 najmujący grunt o powierzchni 41 m² pod kiosk handlowy, na podstawie umowy od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2018 r.*

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 3 faktur wystawionych w 2016 r. i wynosiły od 1 do 12 dni.

- *1025268: najmujący grunt o powierzchni 130 m² pod drogę dojazdową, na podstawie umowy od 1 marca 2016 r. do 28 lutego 2019 r., którą rozwiązano z dniem 22 czerwca 2018 r., część gruntu o powierzchni 24 m² pod kiosk handlowy, na podstawie umowy od 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. oraz część gruntu o powierzchni 8,50 m² pod ruchomy punkt sprzedaży, na podstawie umowy od 1 marca 2016 r. do dnia 28 lutego 2019 r.*

Opóźnienie w zapłacie czynszu dotyczyło łącznie 4 faktur wystawionych w 2016 r. i wynosiło od 1 do 6 dni.

- *0002753 najmujący grunt o powierzchni 14,70 m² pod kiosk handlowy, na podstawie umowy od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2024 r.*

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 13 faktur wystawionych w 2016 i 2017 r. i wynosiły od 1 do 9 dni.

- *1011920 najmujący grunt o powierzchni 469 m² pod drogę dojazdową, na podstawie umowy od 1 sierpnia 2016 r. do 31 lipca 2019 r.*

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 5 faktur wystawionych w 2016 r. i 2017 r. i wynosiły od 1 do 4 dni.

- 1027354 najmujący grunt o powierzchni 21 m² pod kiosk handlowy, na podstawie umowy od 1 sierpnia 2017 r. do 30 czerwca 2020 r.

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 2 faktur wystawionych w 2017 r. i wynosiły od 2 do 4 dni.

➤ najemców mienia Skarbu Państwa o numerach kart kontowych:

- 1006406 najmujący grunt o powierzchni 16 m² pod garaż, na podstawie umowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2016 r.

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 11 faktur wystawionych w 2014 - 2016 r. i wynosiły od 1 do 66 dni.

- 1020860 najmujący grunt o powierzchni 1,30 m² pod kontener zbiórki odzieży używanej, na podstawie umowy od 1 października 2015 r. do 30 września 2018 r., którą rozwiązano 31 grudnia 2017 r.

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 13 faktur wystawionych w 2015 - 2017 r. i wynosiły od 2 do 115 dni.

- 0033894 najmujący grunt o łącznej powierzchni 224 m² pod warsztaty-zakłady usługowo-rzemieślnicze o pow. 124,00 m², pod parking niestrzeżony o pow. 40,00 m² oraz pod drogę dojazdową o pow. 60,00 m², na podstawie umowy od 1 lutego 2016 r. do 31 stycznia 2019 r.

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 19 faktur wystawionych w 2016-2017 r. i wynosiły od 10 do 101 dni.

- 0404120 najmujący grunt o powierzchni 270 m² pod drogę dojazdową, na podstawie umowy od 1 sierpnia 2016 r. do 31 lipca 2019 r.

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 2 faktur wystawionych w 2016 r. i wynosiły od 2 do 6 dni.

- 0404819 najmujący grunt o powierzchni 7200 m² pod parking niestrzeżony, na podstawie umowy od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2019 r.

Opóźnienia w zapłacie czynszu dotyczyły 4 faktur wystawionych w 2016 i 2017 r. i wynosiły od 1 do 22 dni.

Od listopada 2017 r. naliczono oraz egzekwowano od prowadzących działalność gospodarczą najemców nieruchomości stanowiących własność gminy oraz nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu najmu, równowartość kwoty 40 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu, wynikało że pobieranie ww. opłaty rozpoczęto dopiero w roku 2017 z uwagi na wiele wątpliwości jakie wcześniej budził art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych w zakresie należności cywilno-prawnych. Dopiero po przeprowadzeniu licznych konsultacji i uzgodnień w tym zakresie przez jednostki samorządu terytorialnego z Ministerstwem Finansów i Ministerstwem Rozwoju i wypracowaniu stanowiska o zasadności dochodzenia tych należności wdrożono procedurę ich pobierania.

Zadania w zakresie dochodzenia należności związanych z gospodarką mieniem Gminy i Skarbu Państwa należały do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej w zakresie dochodzenia należności, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 118) mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 8

Przeanalizować terminy płatności należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą, a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 684 z późn. zm.).

W zakresie sprzedaży nieruchomości:

- *W latach 2014 - 2018 przy sprzedaży bezprzetargowej lokali użytkowych obciążano nabywców tych lokali kosztami sporządzania operatu szacunkowego. W przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) nie przewidziano możliwości poboru opłat z ww. tytułu. Zgodnie art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz, prezydent miasta, co polega na wykonywaniu czynności polegających m.in. na zapewnieniu wyceny tych nieruchomości.*

Powyższe stwierdzono na przykładzie 12 lokali użytkowych sprzedanych na rzecz osób, którym przysługiwało pierwszeństwo w nabyciu (dotychczasowi najemcy lub dzierżawcy).

Protokoły uzgodnień z nabywcami lokali, w których nabywcy zobowiązani zostali do uiszczenia kosztów operatów szacunkowych podpisywał p. Marcin Bazylak – były I Zastępca Prezydenta Miasta oraz Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Wniosek nr 9

Zaprzestać obciążania nabywców nieruchomości sprzedawanych w trybie bezprzetargowym kosztami poniesionymi przez Gminę związanymi z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży, stosownie do art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.).

W zakresie regulowania zobowiązań:

- *W 2015 r. nieterminowo uregulowano jedną ratę pożyczki zaciągniętej umową pożyczki Nr 64/2013/18/OA/oe/P z dnia 18 czerwca 2013 r. zawartą z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Zgodnie z harmonogramem spłaty tej pożyczki, po zmianie wprowadzonej do umowy aneksem nr 2 z dnia 2 lutego 2015 r., termin spłaty trzeciej raty upływał 30 lipca 2015 r., natomiast spłaty dokonano 3 sierpnia 2015 r. tj. 3 dni po terminie.*

Powyższym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) zgodnie z którym, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W związku z nieterminową spłatą ww. raty pożyczki Miasto nie poniosło dodatkowych kosztów w postaci odsetek.

Zadania w zakresie terminowej spłaty kredytów i pożyczek należały do pracowników Referatu Budżetu. Nadzór w tym zakresie sprawował Zastępca Naczelnika Wydziału Księgowo – Budżetowego.

Wniosek nr 10

Wzmocnić działania w zakresie zapewnienia terminowego regulowania obciążających Gminę zobowiązań z tytułu pożyczek w celu niedopuszczenia do zapłaty odsetek, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili kontrole doraźne gospodarki finansowej w:

- Straży Miejskiej w Dąbrowie Górniczej w dniach od 16 stycznia do 25 stycznia 2019 r.,
- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie Górniczej w dniach od 28 stycznia do 8 lutego 2019 r.,
- Miejskim Zarządzie Budynków Mieszkalnych w Dąbrowie Górniczej w dniach od 4 lutego do 20 lutego 2019 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w odrębnych protokołach kontroli, których jeden egzemplarz pozostawiono w każdej kontrolowanej jednostce. Do Kierowników kontrolowanych jednostek skierowane zostały odrębne wystąpienia pokontrolne.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej